

Jogklinika tanulmányút Lengyelországban

Február 28.-március 3. között az Alkotmányjogi Tanszék két munkatársa, Tóth Judit és Kálmán Renáta 4 napot töltött Varsóban és Krakkóban, az ottani jogklinikák működésének megismerése, a „jó gyakorlatok” elsajátítása érdekében. Az út során a Lengyel Jogklinika Alapítvány elnökével, Dr. Philip Czernicki-vel találkoztak elsőként, aki az alapítvány létrejöttének okairól, felépítéséről, feladatairól tartott előadást. Megtudhatták, hogy melyek azok a standardok, előírások, amelynek az újonnan alakuló jogklinikáknak meg kell felelniük ahhoz, hogy bekerüljenek a már meglévő jogklinika-hálózatba. Számos sajátossága ellenére, a Lengyelországban működő jogklinikák is, a szegedihez hasonlóan, elsősorban, rászoruló, társadalom marginalizált csoportjaihoz tartozó ügyfeleknek nyújtanak jogi segítséget, annyi megkötéssel, hogy a hallgatók kizárólag csak írásban adhatnak a klienseknek jogi véleményt. Napjainkra Európa legjobban intézményesült és legfejlettebb jogklinikái Lengyelországban találhatók, amelynek oka lehet többek között, hogy mára már a szakma által is elismert jogi segítségnyújtó intézmények. Az alapítvány által minden évben közzétett statisztikai adatok alapján 2016/17-ben 1826 hallgató, mindösszesen 6531 ügyet fogadott be ügyfelektől, ami hihetetlen mennyiségű munkát jelent, mégis a legtöbb jogklinikán minden évben túljelentkezés van. Azonban ahhoz, hogy ilyen összeszedetten működjenek az egyes jogi egyetemeken lévő jogklinikák, egy egységes eljárási metódus került kidolgozásra, amely mind a hallgatók, mind az őket felügyelő oktatók, illetve az ügyfelek feladatait is megkönnyíti. A jogklinikák által esetlegesen okozott károk megterítésére előírás, hogy minden jogklinika legalább 10.000 euró összegű felelősségbiztosítást kössön. Az alapítvány elnökének elmondása szerint eddig semmilyen hatóság, bíróság előtt sem voltak felelősségre egyetlen jogklinikát sem, összesen néhány panasz érkezett hozzájuk, az eljárások hossza miatt. Az út során találkoztak a Varsói Egyetem jogklinikájának vezetőjével, Dr. Barbara Namyslowska-Gabrysiak-kal is, aki a saját működő jogklinikájukba vezette be a tanszéki munkatársakat. Egyetemükön jelenleg 12 szekció működik, példának okáért, polgári jog, büntető jog, emberi jogok, egészségügyi jog, így a hallgatók érdeklődésüknek megfelelően választhatják ki, hogy mely csoport munkájában szeretnének részt venni az elkövetkező 2 szemeszterben. Minden szekciónak van egy vezetője, akivel a hallgatók hetente konzultálnak az ügyeikről, esetlegesen felmerült etikai kérdéseikről. A varsói jogklinika a szemeszter elején egy napos képzés keretében pszichológiai, kommunikációs felkészítést tart a diákoknak, annak érdekében, hogy az első ügyféllel való találkozás során ne érje őket váratlanul a kliens

kérdései, viselkedése. A jogklinika vezetője kiemelte, hogy legnagyobb sikerüknek az Európai Emberi Jogi Bíróság elé került ügyeiket tekintik, amelyek közül többet is sikerült megnyerniük. A Varsót követően Krakkóba, a Jagelló Egyetem jogklinikájára látogattak, ahol Kamil Mamak vezette körbe őket. Ellentétben Varsóval, a jogklinika irodája nem az egyetem falain belül található, hanem külön épületben, a belvárosban, annak érdekében, hogy az ügyfelek számára könnyen elérhető legyen. A krakkói jogklinikán működő szekciók közül kiemelték az orvosi (medical) tagozatot, ahova csak ötödéves hallgatók járhatnak, mivel számos jogterületet érintő ügyek tartoznak ide, így elvárt, hogy a diákok komplex jogtudással rendelkezzenek. A szegedi jogklinikával ellentétben nem jellemző, hogy együttműködési megállapodást kötnének civil szervezetekkel, hiszen bárki fordulhat hozzájuk, aki ügyvéd alkalmazását nem engedheti meg magának. Munkatársak mindkét egyetem jogklinikáján felvetették, hogy nem problémás-e az egy akadémiai év kikötése a kurzus tekintetében. Mindkét vezető azonban kiemelte, hogy előnyös az egy év, hiszen így az ügyek többségét egy hallgató tudja végigvinni, és egy év alatt sokkal több tapasztalatot tudnak a hallgatók szerezni.

Összességében elmondható, hogy a tanulmányút rendkívül jól sikerült, hiszen a kapcsolatépítés mellett, rengeteget tanultak a lengyel példákból.